بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު ހުޅުމާލެ ޑިވިޜަން

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ

ނަންބަރު: 144-B10/CN/62-2025/2025/02

ފައިލް ނަންބަރު: 62-CVCHD-2025

އަމުރުގެ ބާވަތް: މުދާ ހަވާލުކުރުމަށް އަދި ތަން ހުސްކުރުމަށް

ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ފަރާތް: ހަބީބް ޢާރިފް، އަރުމަ / ގއ.ކޮލަމާފުށި (A085088)

ނެރެދިނުމަށް އެދިފައިވާ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް: މަރްޔަމް ސަޢީދާ، ސޫރަޖް / ރ.މީދޫ (A071469)

ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތް ނިންމި ތާރީޚް: 15 މެއި 2025

ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމި ގޮތް

1. މިއީ، ގއ.ކޮލަމާފުށި/އަރުމަ، ހަބީބް ޢާރިފް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A085088) (ނުވަތަ މީގެ ފަހުން އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތް)ގެ ފަރާތުން ރ.މީދޫ/ސޫރަޖް، މަރްޔަމް ސަޢީދާ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A071469) (ނުވަތަ މީގެ ފަހުން އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް)އަށް، ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް ނަންބަރު 11109 ގެ 1224 އަކަފޫޓުގެ ބިންގަނޑުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިމާރާތްތަކާއި މުދަލާއި ހިތާ ގެންގޮސް ސާމާނެއް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް 1 ޖޫން 2023 ގައި ސޮއިކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި، ގޮތަށްދީން މަރްޔަމް ސަޢީދާ ކުރި ދައްކަވަންޖެހޭ ކުލިފައިސާ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދީ ޖުރުމަނާ ދައްކާފައި ނުވާތީއި، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އިންސްޓޯލްމަންޓްގައި ނުވާތީއި އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ވަކިން މައްސަލަތަކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ނޫނީ އެއްބަސްވުން ވަކި މައްސަލަތަކުގައި ނުވާތީއި، އަދި ވަކި މައްސަލަތަކުގައި އެކަން އަންގާފައިނުވާތީ، އެއްބަސްވުމާ އެއްބަސްވުމުގެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޮރިޗިޑް މަގު 20212 | ފޯން: 3002701, 3002702, 3002703 | އީމެއިލް: info@civilcourt·mv | ވެބްސައިޓް: www·civilcourt·gov·mv

ބާޠިލުކޮށްފައިވަނީ ތަސަގަވަން ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދީ، ތިން ހުސްކޮށް ބަޔާން ޤަރުޟާއި ޙަވާލުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދީ، އަދި މި މުޢާމަލާތުގެ ތެރެއިން ބަޔާން ޤަރުޟުއަށް ލިބިފައިވާ އަސްލާއި ގެއްލުމެއް މަރުހަލާ ޝަރީޢަތުގެ ކަޅުއިން ބަޔާން ޤަރުޟުއަށް ނަގައިދިނުމަށާއި މި މުއްސަސާ ކަޝަން ހުރަހެޅުމާ ދެމިހުރިވާ އަސްލާއި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުތައް ނަގައިދިނުމަށް އެދި ބަޔާން ޤަރުޟުގެ ފަރާތުން، މަރުހަލާ ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

2. ކޯޓު އަމުރު ނެރެދިނުމަށް ބާރުދޭ ހުކުމުގެ ގޮތުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ؛

2.1 އެއްބަސްވުމާއި އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށް ދޫކޮށްފައިވާ ނޯޓިސްގެ ކޮޕީއާއި،

2.2 ބަޔާން ޤަރުޟުގެ ހިސާބުގެ ބަޔާނާއި،

2.3 މުބާރަކު އަލިޕީރީގެ ހިސާބުގެ ބަޔާނާއި،

2.4 ލޯނަށް ކޮންމެ މަހަކުފެއް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ކަން އެންގެއިރުމުގެ ގޮތުން ލޯނަށް ފައިސާ ދެއްކި ކަމުގެ ރަސީދުގެ ކޮޕީއާއި، އަދި

2.5 2025 އޮގަސްޓް 10 ވަނަ ދުވަހު ތަން ހުސްކޮށް ޙަވާލުކުރުން ކަމަށް ބައްޔިނާތް، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ސޮއިކޮށް ދިނުމުގެ ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ.

3. ކޯޓު އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން، އަމުރު ނެރެދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބު ކަމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

3.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/303 (މާލެ ހައި ފްރަންޓިވިއު ޕްރިޕެރޭ ލ. މެލްޑިވްސް ޕޯރޓްސް ސަރވިސް އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން) ގެސްނިކުންގައި، ވަގުތީ އަމުރު ނެރުނުގައި ބަލަންޖެހޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނިކުސްބުޖް (ޢަސްބާބަޤާ) ވ. އެންޖި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ގެސްނިކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޢީގޮތުގެ ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގައިވެސް ކޯޓުން ދިރާސާކޮށް ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީގޮތްތައް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި، ވަގުތީ އަމުރުގެ ގޮތުގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަންގައި ކޯޓަށް އަމުރު ނެރެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު،

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ފޯން: 3002701, 3002702, 3002703 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ބެލެނިވެރިޔާ ޤަޟިއްޔާއަކަން ރިޢާޔަތްކޮށްގެން، ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަންގައި ކޯޓު އަމުރުކަން އެދިވަޑައިގަންނަވާކަން.

3.2 މި ދުސްތޫރާތުގެ މަޤްޞަދަކީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 62-CVCHD-2025 ޤަޟިއްޔާއިން މިވަގުތު ވެސް ބައްޕަވަމުންދާ ދުސްތޫރާތުގެ ކަމުގައި ވުމުން، ކުއްޖަކު ދިން ފަރާތުގެ ޙައިސިއްޔަތުން މިފަދަ އަމުރަކަށް އެދުމުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤު އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަން.

3.3 މި ދުސްތޫރާތަށް ފުރަތަމަ ނަޒަރުން ބެލިނަމަވެސް، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެފައިވާކަން ސާފުކޮށް ފެންނަން ނެތްކަމާއި، ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ކުއްޖަކު ހިފާ ފަރާތަށް ކުރިމަތިކުރުވާ އެންމެ އަސާސީ އެއް އިލްތިޒާމަކީ ކުދި ދުއްކުނުކަމާއި، ކުދި ނުރައްކުކަމަށް ޖަވާބުދާރީ ޚިލާފުވެއްޖެކަމާއި، އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފު އެ ދޫނުވެސް ގިނަ ޢަމަލުތަކާއި ދަރިފުޅާމެދު ފަރާތުން ކޮށްފައިވާތީ ދަޢުވާކުރި ފަރާތުން އެއްބަސްވުން ބާތިލްކޮށްދެއްވާކަން.

3.4 އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް މި ރަށާ ގުޅުވުމުން އެއްވެސް ބައެއްގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަރުކަޒެއް މިހާރު ނެތްކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައިސް، އަދި އެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް ގެނައި ގެނައުމާމެދު އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވެސް އިންކާރުކޮށް މައްސަލައާއި ނުވާކަމަށާއި، ދެން ޖަވާބުދޭން ކަމަށާއި، ދެން ޖަވާބުދެއްވުމަށް 2025 އޮކްޓޫބަރު 10 ވަނަ ދުވަހާ ހަމައަށް މުހުލަތުގައި ދިނުމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހުޅުމާލޭ އޮފީސުގައި ބެލެނިވެރިޔާ، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ވަކި ހާސިލްކުރުމުގެ ކަންކަން ބަލާނެކަމާ ދިރުމާއި ތައްޔާރުކޮށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަކީލަށް އީމެއިލް ކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންކަމުން ތިން ޖަވާބުދޭންޖެހޭ ކަން ހުރި އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވެސް ޤަބޫލުކުރާކަން.

3.5 ދެން ޖަވާބުދިނުކަން، ދެންގެ ބަޔާނުން، ދެކެން މަނާވާ ލިބިގަތުމުގެ ބައްދު ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބޭ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމާއި، މީގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާއިން އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ކަނަޑައެޅިފައިވާ މުދާ ހޯދުމާއި މުދާ ގެންގުޅުމުގެ ޙައްޤަށް އުނިކަން އަންނާނެ ކަމުގެ ކަން.

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ފޯން: 3002701, 3002702, 3002703 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

3.6 އަމުރަކީ އެދިފައިވާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް މި އަމުރު ނެރެދިނުމަށް، ލިބޭން ގެއްލުމުގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަލާނަކަށްފައިވެއެވެ.

3.6.1 މި ތަނަރާ ޓިކެޓް ނަގައިގެން ހަދިފައިވާ ތަށްއުކަމަށްވާތީ، އަދި އެ ޓިކެޓް އަދި ދަތުރާ ނިމިފައިނުވާއިރު، ޓިކެޓް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ބަރާބަރަށްވުރެ މި ތަނުން ލިބޭ ކުރަންކަމަށްވާތީ، ޓިކެޓް ޖެ ފައްސެޓްބޯ، އިތުރަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް އެހެނިހެން ޓްރެވަލް އެބުރުގެ ދިރާސާކޮށް އެބަދަލުކަމަށްވާތީ، ޓިކެޓް ނުދައްކައިގެން ބޭނުކުރަން ސަލާމަތަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައި، އިތުރު ފާއިތު ހަރަދުތަކެއް އަމުރަށް އެދޭ ފައިސާ ކަނޑާލުމުގެ ދިރާސާކުރު އެއްކަން.

3.6.2 އަމުރު ދައްކުވާ ފަރާތުން، ތަނުގެ ފެން ބޮޑުވާ ކަރަންޓް ބިލު މިހާރު ފައިސާ ގެވައިދުން ދައްކަމުން ނުދާއިރު، އެ ބިލުތަކާއި އެ ތަނާއި ގުޅިގެން ހުރި ޒިންމާތަކަކީ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ޢަދަދު އިންޝިއުރަން ބޮޑުވެއްޖެ ނަމަ، ފުރި މައްސަލަ ނިމިގެން ތަން ލިބޭއިރު، އެ ބިލުތައް ދައްކަމުން އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތަށް ދަތިވާ، އެ ތަން އެހެން ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އަސާސީ ފެސް އިތުރު ފަސްތަކުރާ ނުވަތަ، މި މައްސަލައިގެ ބޮލުން ދިރާސާގެ އެކަށީގެންވާ ނިމުނުދުވަސް، ތަނުގެ ސަބަބުން ކުއްލިން ނިމުނުތަނުން ގެއްލުމާ ދުރުކުރަން ލިބޭނެ އެއްޗެއް ބަދަލުގެ ނުލިބިދާނެ، މިކަމާ ދިމާވާނެ ފަރާތަކުން ލިބޭ ތަފާތަކީ ނުކުރާނެ ގެއްލުމެއްކަން.

3.6.3 މައްސަލަ ރަނގަޅު ފެންވަރުގައި ހަލުވިކޮށް ތަންފީޒު ކުރުމުގައި ވަނީ ލަސްވެފައި، އަދި އެ ތަން މަރާމާތު ބެލެހެއްޓުމުގެ ޖެނަރަލް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަމުރު ދައްކުވާ ފަރާތަށް އޮތް ކުރުމުގައި ލަސްވެފައި، ތަން މަރާމާތު ބަލަހައްޓަމުންދާތީ، މިހާރު ފެށޭ އިޖާރާކުރުވާ ވަގުތު ގެއްލުންތަކާއި ތަނަށް ލިބެމުންދާކަން.

3.6.4 މައްސަލަ ގެސްޓްހައުސްއެއްގެ ގޮތުގައި ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހަދާފައިވާ ތަނެއް ކަމުގައިވާއިރު، އެ ތަނުގެ ތަނތަން މިހާރު އެ ފެންނަ ހާލަތުގައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން، ބުކިންގ ގޮތް ކޮށް، އަހަރާ އަދި އެއަހަރު ބިޒްނަސް ވަރަށް ކަށަވަރު ވިއްކާ ފެސިލިޓީތަކުގައި ޓޫރިސްޓް

ދަށްވެއްޖެނަމަ ތަން ކުއްޔަށް ނުދެވި ހުސްނަން ޖެހުން ނުވަތަ ތަނުގެ ކުލީގެ އަގު ދަށް ވެގެން ދިއުމުން ތަނުގެ ނަން ބަދަލުވިޔަސް ބަދަލުވެގެން ނުދާ، ތަން ހުސްނަ އިމާރާތާއި ގުދުވެއިވާ، ރާނެޔިންގެއެއް ކަމުން، ތަނުގެ ބިޒްނަސް ޕްރޮސްޕެކްޓްސް އަދި ރެޕިއުޓޭޝަން ކުރާނެ ނޭދެވޭ އަސަރަކީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންދާނެ އިޤްތިޞާދީ ގެއްލުމެއްކަން.

3.6.5 ތަން މަރާމާތު ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ތަން ބޭނުންކުރާ މީހަކަށް، އިސްވެގެން ހުރި ދަގުން ހިނގާބިނގާލާ ހަމަ މީހަކު ޓޫރިސްޓުން ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެކަމަކީ އިޤްތިޞާދީ ގެއްލުމެއްކަމަށާއި، އަދި އެފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި، އިމާރާތުގެ ވެރިފަރާތުން އެ ކަމަކަށް ޒިންމާވާން ޖެހިގެން ކަމާއި، އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވުމުން އެ ކަމުގެ އެއްވެސް ޒިންމާއެއް އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ނުނަގަވާން ކަމުގެ އިޤްރާރުވެފަ އޮތްކަން.

3.6.6 ބެލެންސް ޝީޓް ކޮންޕިއުޓަރސަން ބަލާއިރު، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ކުރިމަތިވާ ގިނަގުނަ ދަތިތަކެއް ހުރި ނަމަވެސް، އެ ތަނަކީ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެއްވެސް ހަރަދެއް ކޮށްފައިވާ ތަނެއް ވެސް ނޫންކަމާއި، އަދި، ތަން މިހާރު ހުރި ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ޙާލަތަކުން ބޭރުން ހަލާކުވެފައިވާކަން.

3.6.7 ހަމައެކަނި، އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހެޅޭ މިފަދަ މައްސަލައެއްގައި ގެއްލުން ކުޔަކުރުމަން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ގެއްލުން ލިބޭ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ދައުލަތް ވ. ވިލާ އެއަރ ޕްރވޓ ލޓޑ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މި އަމުރު ނެރެދެއްވުމަށް ގެއްލުން ކުޔަކުރުމަން އެދޭ ފަރާތަށް ކަމާއި އަދި ބަދަލު އިންސާފުގެ ބޭނުމަށް ކޮންމެހެން ދިނުމަށް ކަމެއްކަމަށް ބުނެފައިވާކަން.

4. އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް، ފާދި އުސޫލުތަކާއި ބިޔުންތައް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 237 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްދުކޮށް، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖަވާބު ހުށަހެޅުމަށް ދެވުނު ފުރުސަތު އަންނަނިވި ގޮތަށް ޖަވާބު ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

4.1 ދަޢުވާކުރާގެ ދަށުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން އުވާލައި ތަން ހުސްކޮށް ހަވާލުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާތީ ތަން ކުއްޔަށް ހިފައިވާ ފަރާތުން އެތަން ބަލައިގަންނަވާކަމަށް، މި މައްސަލައާއި ގުޅޭގޮތުން

އެއްވެސް ކުރީގެ މުޢާމަލާތެއް އުފެއްދަ އެމުޢާމަލާތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި އެ މުޢާމަލާތެއް ހެއްދުކުރާނީ

އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދައުވާލައިވާ ޖޫރިމަނާ ފައިސާއިންކަމުގައި ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާކަން.

4.2 މިކަމާއި ގުޅިގެން ތަން ހުށަހަޅައިދިނުމަކާއި ކުރީގެ މުޢާމަލާތް ނިންމިގޮތް އެގޮތް ފަދައިން އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ދިމާކޮށް ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތަށް ގޮސްވާފައިވާ ސިޓީއެއް މި ޝަރުއީ އެއްކުރެއްސި ކުރުވިފައިވާނެކަމުގައި، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ދައްކަން ޖެހޭ ކުރީގެ މައްސަލަ ދެފަރާތުން ވާހަކަ ދައްކައިގެން ނިމުމަކަށް ގެންގޮސްފައިވާކަން.

4.3 މި މައްސަލައާ ދެފަރާތުން ކުޅުން ބޭރުގައި "އަލްޖަރީރާ ޖެނެރަލް ޓްރޭޑިންގ" ގެ ދަރުން ހެއްދާ ހުއްޓިފައިވާ މައްސަލައެއްކަމަށް، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ އުރުމުގެ މަތިން ތަން ހުށަހަޅާ ތަން ހަވާލު ކުރުމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެއްވެސް ވަރަކަށް ދޫކޮށް ހަދާފައެއް ނުވާކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި ދިމާކޮށް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެދޭން ޖެހޭ ތަނެއް އޮތްކަމަށް.

5. ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ޝަކުވާއާއި ދިފާޢުވަނީ ބަލައިގެން ކަންކަން ސާބިތުވެފައިވާ ގޮތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

5.1 މި މައްސަލައިގެ މައްސޫލިއްޔަތު އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތާއި، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތާއި ދެމެދު 2023 ޖޫން 01 ވަނަ ދުވަހު "ހުޅުމާލެ ފޭޒް ނަންބަރު 11109 ގޯތި ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން"ގެ އެއްގޮތަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޙަވާލުކޮށްފައި ނުވާތީ، އަމުރަށް އެދިފައިވާ ފަރާތުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށްފައި ވަކި ތަރަހަކަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދީ، ތަން ހުށަހަޅަން ޖަހާބު ބާކީހުރި ޙަވާލުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައި ދިނުމާއި ގުޅޭ ވަކި ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއް ކަން.

5.2 މި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ފޮނުއްވާ، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން، ވަކީލު އަމުރަކަށް ދަޢުވާ ފޮނުއްވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ، އެދިފައިވަނީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަރުން ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ހުޅުމާލެ ފޭޒް ނަންބަރު 11109 ގޯތީގެ 1224 އަކަފޫޓުގެ ބިމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިމާރާތްތައި ނުއްވާލި މުދަލާއި، އެ ތަނުގައި ހުރި އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުގެ އުޅަނދުފަހަރު މުދާ، އެ ފަރާތާ ޙަވާލުކުރުމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް އަންގައި ދިނުމަށް ކަމަށްވާއިރު، އެފަދަ އަމުރެއް މި

މައްސަލައިގައި ނެރުއްވުނު ތަންފީޒު ނުވާ ކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B10/VN/62-2025/2025/01 (17 މާރިޗު 2025) "ވަގުތީ އަމުރާ ނިސްބަތް ގޮތުން" ނިންމާފައިވާނެކަން.

5.3 ކޯޓު އަމުރާއި އަދި ވަގުތީ އަމުރަކީވެސް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަންގައި ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރެއް ކަމާއި، މިގޮތަށް އަމުރެއް މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިންނާއި އަދި މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ފަހުގައިވެސް ނެރެވިދާނެކަމާއި، ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމާއި ގުޅިގެން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނަކިސްޓޯރ ލިމިޓެޑް (އައިސްޓޯރޭޖް) ވ. އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކަކީ، ކޯޓު އަމުރު ނެރުމުގައިވެސް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެ ސަބަބުތަކެއް ކަމާއި އެކަން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ އަސާސަށް ބިނާކޮށް އެހެން އެތައް ކޯޓުތަކުން ދީފައިވާ ހުކުމްތަކުގެ ތެރޭގައި ހައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/303 (މާލެ ހައި ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ސަރވިސް (ދައުލަތް) އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން (ދައުލަތް) ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން.

5.4 އެގޮތުން، މި މައްސަލައަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދައުވާ ފޮނުވުމާއި ލިޔުންތަކެއް ހަވާލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ދިޔަކަން، އިތުރު ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދިފައިވާނަމަ، މި ކޯޓު އަމުރުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، މީގެ ކުރިން އަމުރަކުން އެދި ފަރާތުން މައްސަލައިގެ ދައުވާ ފާހަގަކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ މައްޗަށް ކަމާއި، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގައިވެސް އެފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެއް ކަންތައްތަކެއް ކަމަށްވާއިރު، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނަކިސްޓޯރ ލިމިޓެޑް (އައިސްޓޯރޭޖް) ވ. އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން)ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ ކަންކަމަށް ވަކި ވަކިން މީގެ ކުރިންވެސް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B10/VN/62-2025/2025/01 (17 މާރިޗު 2025) "ވަގުތީ އަމުރާ ނިސްބަތް ގޮތުން" ސަރީޙަކޮށް ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، އަދި އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކަށް ވަކި ނިންމުމުގެ ކުރިން ސަރީޙަކޮށް

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޮރަކިޑް މަގު، މާލެ 20212 | ފޯން: 3002701, 3002702, 3002703 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ޕަބްލިޝުކުރާ ކަމާއި، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ މި ހުކުމްދިނުމަށްފަހުވެސް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރަން އޮތީ ހަމަ އެކަށީގެންވާކަން.

5.5 މި މައްސަލައިގެ މައްސަލައިގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ދައުލަތާއި އަންގަމުން ލިޔުންތައް ބައްދަލުކުރުމުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގައި ދައުލަތަށް ބައްދަލު ހުކުމްކުރަން ގޮތަކަށް އޮންނަނީ، އެ މަދުރަސާގައި ދައުލަތުން ބަލައިގަތް އުސޫލު އެ އެންމެ އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން އުސޫލަކީ ދުވަހު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ގަވާއިދު ނަންބަރު 2022/R-105 "ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު"ގެ 62 ވަނަ މާއްދާއިން ކަނޑައެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ޝަރީޢަތަށް އޮންނަންކަމާއި، ނަމަވެސް މިފަދައިން މި މަރުޙަލާ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ނުދީ، މި މަރުޙަލާގައި ވަގުތީ އިތުރު ފުރުޞަތުތަކާއި އެއް ކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހުކުމްކުރުން ވެގެންދާނީ ޝަރީޢަތުގެ ވަގުތު ބޭކާރުކޮށް ވަގުތު ނަގާފުން ދޫނުކުރަން ނުވާނެކަން.

5.6 އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން، މައްސޫލިއްޔަތު ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރަށް މި މައްސަލައިގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވަކި ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް، ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރަން އޮތީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުން ގޮތް ކަނޑައެޅުން އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ބަދަލަކަށް ދެފަރާތުން ޝަރީޢަތުން ބޭރުގައި އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ދޭހަވާ މާދުރުން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެކަށީގެންވާކަމެއްވެސް ކޯޓުން ތަންފީޛު ކުރެވޭނެކަމަށް، އެކަންކަން މައްސަލައިގައި މި މައްސަލަ ބަލައި ދެފަރާތުން ދައްކާ ވާހަކަތައް އަޑުއަހައިގެން ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެކަން.

5.7 އަދި، ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ދެފަރާތުން ކޯޓުން ބޭރުގައި ބައްދަލުކުރުމަކީ ޝަރީޢަތުންވެސް އެންމެ އެދޭ ގޮތަކަށް ވިސްނަމުންވެސް، އަދި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި ބަލަމުންދާ މައްސަލަތަކުގައިވެސް އުފުރާނަމަ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުން ޝަރީޢަތުގެ ކޮންމެ މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް ދެފަރާތަށް އޮތް ހިނދު، ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއް ދެފަރާތުން ވަކި ގޮތަކަށް އެއްބަސްވުމުގެ މާނައަކީ ވެގެންދާނީ ޝަރީޢަތުން އެ އެއްބަސްވުން ތަންފީޛުކުރުމުގެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ފޯން: 3002701, 3002702, 3002703 | އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

މެދުވެރިޔަކަށް ވެގެން ދިއުން ނޫންކަމާއި، ދެފަރާތުން ވަކި ގޮތަކަށް އެއްބަސްވުމުން ޝަރީޢަތުން އެމައްސަލަ ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަން ޖެހޭނެކަމަށް ޝަރީޢަތުން ޤަބޫލުކުރާކަން.

5.8 މީގެ އިތުރުން، ވަގުތީ އަމުރާއިމެދު ވަކިގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނެކްސްޓްބިޒް ލިމިޓެޑް) ވ. އަސްލަމް ޓްރަވަލްސް (ޓާމިނަލް) (އޮސްޓްރޭލިއާ) ޤަޟިއްޔާގައި، ހުރިހާ މައްސަލަގައި ހިމެނޭ ބައެއް ނުކުތާ ގާނޫނީ މަބްދައުތަކަށް އަސާސްކޮށްގެން ފަރާތް ގޮތަކަށް ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކަށް ފުރިހަމަ ނުވާކަން އަމުރު ނުކުމެވޭ ބާރު ކާބިލްވެސް ނުވާކަން އޮތްކަން އިންސާފު، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމާއިމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން ވަކިންނޫނީ މައްސަލައިގެ ބަލަނީ ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަކަށް ނުވާކަމުގައި، އެފަދައިން މައްސަލައިގެ އަސާސަކަށް ގޮތެއް މި ފަދަ އަމުރެއް ނެރެވިދާނެ ގޮތެއް ނެތްކަން.

އެކަންކަމުން، ދައުވާކުރާ ގއ.ކޮލަމާފުށި/އަރަމަ، ހަޞީބާ ޢާރިފް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A085088)ގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދަ ކޯޓު އަމުރެއް މި މައްސަލައިގައި ދިނުމަކީ ނުޖެހޭނެކަމެއް ކަމަށް ނިންމީމެވެ.

17 ޛުލްޤަޢިދާ 1446

15 މޭ 2025

ޤާޟީ ޙަސަން ފަރީދު އިބްރާހީމް